

Kommunstyrelsens ordförande
Tjänsteskrivelse till kommunfullmäktige

Datum:
2026-02-09

Diarienummer:
KSN-2026-00397

Svar på motion om folkomröstning om spårväg från Jonas Segersam (KD)

Kommunstyrelsens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

1. **att** avslå motionen.

Ärendet

Jonas Segersam föreslår i en motion väckt den 20 januari 2026

- att en folkomröstning genomförs i samband med valet 2026 med frågan ”ska Uppsala bygga spårväg”

Som grund till motionen anför Jonas Segersam bland annat att mark- och miljödomstolen avslagit ansökan om miljödom för Ultunabron och att det allmänna val som kommer att hållas 2026 kommer att präglas av spårvägsfrågan.

Beredning

Ärendet har beretts politiskt och behandlades av kommunstyrelsen den 3 februari 2026.

Föredragning

Den fråga som motionären återigen väcker är inte ny. Den har prövats flera gånger tidigare – i motioner, i fullmäktige och i den politiska debatten. Delvis genom svar på tre motioner om folkomröstning kopplad till val av system för kapacitetsstark kollektivtrafik från Stefan Hanna (-) och förankring av kollektivtrafikinvestering från Jonas Segersam (KD) KSN-2020-00805 § 332 och genom svar på motion om att avbryta spårvagnsprojektet från Therez Almerfors (M) med flera KSN-2022-02904 § 144. Samtliga

dess försök att stoppa eller ompröva spårvägsprojektet har avslagits av en majoritet av de folkvalda i kommunfullmäktige.

Det finns en tydlig politisk vilja att genomföra spårvägen. Det är därför projektet nu är mitt i sitt genomförande.

Samtidigt har den minoritet i kommunfullmäktige som motsätter sig spårvägen fortfarande inte presenterat något trovärdigt och samlat alternativ för hur Uppsalas växande behov av kapacitetsstark kollektivtrafik ska lösas. Att vara emot ett projekt är inte detsamma som att ta ansvar för stadens utveckling.

En folkomröstning, nästan fem år efter att kommunfullmäktige beslutade att komplettera Uppsalas kollektivtrafik med modern spårväg, är varken aktuellt eller lämpligt. Fullmäktige kan visserligen besluta om folkomröstning på eget initiativ, men då måste det finnas tydliga alternativ och en realistisk möjlighet att agera utifrån resultatet. Här saknas båda delarna. Motionären presenterar inget konkret alternativ till spårvägen och inget sammanhållet beslut som skulle kunna läggas till grund för en folkomröstning.

Dessutom var frågan om kapacitetsstark kollektivtrafik en av de centrala frågorna i det senaste valet. Väljarna har redan tagit ställning genom den representativa demokratin. Att i efterhand försöka flytta ansvaret från folkvalda till en folkomröstning framstår därför som ett sätt att undvika politiskt ansvar.

Valet av teknisk lösning för kollektivtrafik är dessutom komplext och beroende av lokala förutsättningar. Det är en fråga som kräver långsiktig planering, teknisk kompetens och helhetsperspektiv – inte förenklade ja- eller nej-alternativ.

Utöver detta är det svårt att bortse från att motionären återkommande sprider en bild av spårvägsprojektet som saknar grund i fakta och är kraftigt missvisande.

Följande gäller:

- Uppsala kommun och Region Uppsala har ingått bindande avtal om genomförande och drift av spårvägen. Avtalet kan inte ensidigt brytas.
- Motståndarsidan har inte presenterat något samlat alternativ för hur kollektivtrafiken i Uppsalas södra halva ska lösas.
- Entreprenör är upphandlad och kontrakterad. Marknaden och kommunen har gemensamt bedömt projektet som genomförbart.
- Förarbeten pågår längs hela sträckningen och entreprenader är igång.
- Miljödomstolens avslag handlade inte om brister i brokonstruktion eller lokalisering, utan om behov av kompletterande handlingar.
- Upphandling av spårvagnar pågår och tilldelningsbeslutet planeras till första halvåret 2026.
- Dispenser för artskydd är givna, men överklagade.
- Alla nödvändiga detaljplaner är antagna, en har vunnit laga kraft övriga är överklagade.
- Depån är upphandlad och bygglov är beviljat, men överklagat.

Mot denna bakgrund är det direkt missvisande att påstå att spårvägsprojektet vilar på "osäker grund". Tvärtom är projektet förankrat i politiska beslut, juridiska avtal och pågående genomförande.

Att fortsätta hävda motsatsen framstår inte som ett seriöst bidrag till den politiska debatten, utan som ett försök att skapa osäkerhet kring ett projekt som Uppsala behöver för att klara framtidens trafik, klimatmål och stadsutveckling.

Ekonomiska konsekvenser

Inte aktuellt i ärendet

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 9 februari 2026
- Bilaga 1, motion om folkomröstning om spårväg från Jonas Segersam (KD)
- Bilaga 2, protokollsutdrag från kommunstyrelsen 9 februari 2026

Erik Pelling
Kommunstyrelsens ordförande

Motion Folkomröstning om spårväg

Det genomförs regelbundet folkomröstningar runt om i svenska kommuner. Ofta i samband med allmänna val. Det rör allt från frågor som etablering av Systembolaget i Mullsjö 1994, stadsbibliotekets placering i Lidköping 2010 till trängselskatt i Stockholm 2003, 2004 och 2006 samt i Göteborg 2014. I Uppsala genomfördes en folkomröstning 1998 som gällde Knivstas utbrytning ur Uppsala, och 2024 hade vi den obegripliga folkomröstningen om Uppsala kommuns översiktsplan.

I januari 2020 motionerade jag om en folkomröstning om spårvägen i Uppsala. Tyvärr har den aldrig genomförts. När beslut togs i kommunfullmäktige om den obegripliga ÖP-folkomröstningen i september 2023 stödde M, C och SD, KD:s yrkande att folkomröstningens fråga skulle lyda ”Ska Uppsala bygga spårväg?”. Majoriteten avsåg dock förslaget.

Man kan naturligtvis invända mot folkomröstningar i en representativ demokrati. Dessvärre är den politiska ansvarsfrågan begränsad till, i bästa fall, några mandatperioder medan konsekvenserna av stora och avgörande beslut för medborgarna kvarstår långt efter att politikerna lämnat sina uppdrag. Därmed blir det ännu viktigare att medborgarna vid stora beslut, där det ska finnas tydliga alternativ, får säga sitt.

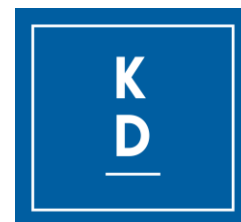
Spårvägen är en sådan fråga som redan börjat prägla Uppsala med alla inledande arbeten, vilka kommer proppa igen staden under flera år framöver när också själva byggandet kommer igång. Sedan kommer systemet att prägla staden under många decennier, kanske till och med sekler framöver. Vi kristdemokrater har därför hela tiden efterlyst en bättre folklig förankring, även när vi som parti var för en spårvägsutbyggnad.

Valet 2026 kommer sannolikt präglas av just spårvägsfrågan, ännu en gång. Det handlar inte bara om kollektivtrafik, utan grundläggande om vilken stadsutveckling vi vill ha i Uppsala. Genom Mark- och Miljödomstolens dom att upphäva beslutet om bro över Fyrisån har ett allvarligt grundskott skjutits mot spårvägsprojektet. Det är därför i praktiken uteslutet att spårvägen skulle stå färdig 2029 som var den ursprungliga planen. Inte minst med tanke på sjunkande befolkningsprognoser och ökade byggkostnader anser Kristdemokraterna att spårvägsprojektet ska stoppas. Det är bara en knapp majoritet i kommunfullmäktige som fortfarande driver spårvägsutbyggnaden. Då vore det lämpligt att ge medborgarna möjlighet att sätta sig in i frågan och säga sitt.

Därför yrkar vi

- Att en folkomröstning genomförs i samband med valet 2026 med frågan ”Ska Uppsala bygga spårväg?”

Jonas Segersam, 2026.01.20

§ 31

Svar på motion om folkomröstning om spårväg från Jonas Segersam (KD)

KSN-2026-00397

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. **att** avslå motionen.

Sammanfattning

Jonas Segersam föreslår i en motion väckt den 20 januari 2026

- att en folkomröstning genomförs i samband med valet 2026 med frågan ”ska Uppsala bygga spårväg”

Som grund till motionen anför Jonas Segersam bland annat att mark- och miljödomstolen avslagit ansökan om miljödom för Ultunabron och att det allmänna val som kommer att hållas 2026 kommer att präglas av spårvägsfrågan.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelsens ordförandes missiv daterat 2 februari 2026
- Bilaga 1, motion om folkomröstning om spårväg från Jonas Segersam (KD)

Yrkanden

Jonas Segersam (KD), Therez Almerfors (M), Ehsan Nasari (C) och Maria Rosander (SD) yrkar bifall till motionen.

Jennie Claesson (L) och Ulrik Wärnsberg (S) yrkar bifall till föreliggande förslag att avslå motionen.

Beslutsgång

Ordföranden ställer föreliggande förslag att avslå motionen mot Jonas Segersam (KD) med fleras yrkande att bifalla densamma och finner att kommunstyrelsen bifaller föreliggande förslag att avslå motionen.

Reservationer

Närvarande ledamöter (M) reserverar sig mot beslutet.

Ehsan Nasari (C) reserverar sig mot beslutet.

Jonas Segersam (KD) reserverar sig mot beslutet.

Maria Rosander (SD) reserverar sig mot beslutet med följande motivering:
Beslutet om spårväg är det största politiska vägval för Uppsala under mycket lång tid. Det är en fråga som har långtgående konsekvenser för invånarna, staden och ekonomin. Ett så allomfattande vägval för Uppsala måste bygga på en stabil politisk grund. Projektet vilar idag på ett väldigt otydligt och svagt politiskt mandat, som kommit till genom kohandel och svikna politiska vallöften. Väljarna förväntade sig sedan en folkomröstning om spårväg i samband med EU-valet 2024, men fick istället en svårtolkad och urvattnad frågeställning om bostadsbyggande. Folkomröstningen 2024 gav ändå ett tydligt resultat i att fler Uppsalabor vill att det byggs mer på landsbygden än i staden, ett resultat som tyder på att befolkningens stöd är lågt för planerna på nya stadsdelar med spårväg. Dagens bräckliga styre saknar intresse av att finna en gemensam överenskommelse med oppositionen. Att ge Uppsalaborna en möjlighet att ta ställning till spårvägsprojektet i folkomröstning skulle skapa demokratisk legitimitet och en tydlig vägvisare framåt.

Särskilda yttranden

Stefan Hanna (UP) lämnar följande särskilda yttrande:
Utvecklingspartiet demokraterna, UP, anser att spårvägsprojektet omgående ska avslutas och i stället satsa på långa fossilfria bussar på separata körbanor. Det är bra att KD efter att tidigare varit mycket positiva till spårvägsprojekt i Uppsala ändrat uppfattning. Det finns i Uppsala kommun ett flerårigt avtal mellan Liberalerna, Vänsterpartiet, Miljöpartiet och Socialdemokraterna om att bland annat spårvägsprojektet skulle fortsätta. Avtalet tecknades efter att Utvecklingspartiet demokraterna, direkt efter valet 2022, fick stopp på spårvägsprojektet. I juni 2023 presenterades detta för Uppsala negativa avtal mellan L, V, MP och S offentligt. Dessa fyra partier har i Uppsala kommunfullmäktige 44 av 81 mandat. Det innebär att dessa partier och Region Uppsalas styre fortsätter att skapa massor av förgäveskostnader kopplade till spårvägsprojektet. Skulden till hela detta projekt ligger hos alla partier som fram till valåret 2022 stöttade spårvägsprojektet. Eftersom UP är mycket positiva till folkomröstningar tycker vi, trots tidpunkten, att Uppsalaborna borde få ta ställning till frågan i en folkomröstning. Utvecklingspartiet demokraterna gjorde i sitt avtal med Socialdemokraterna hösten 2022 upp om att en folkomröstning kopplat till spårväg skulle kunna genomföras om UP krävde det. UP kunde omgående verkställa detta eller lägga folkomröstningen i

samband med valet till Europaparlamentet. Då kostnaderna för en separat folkomröstning av UP ansågs för hög valde UP att lägga folkomröstningen i samband med det redan planerade valet till Europaparlamentet sommaren 2024. När Moderaterna, Centerpartiet, Kristdemokraterna och Liberalerna lämnade in en motion om att kommunen skulle avsluta sitt stöd till spårvägsprojektet fanns en majoritet i kommunfullmäktige för att stänga ner spårvägsprojektet. För att kunna leva upp till Fyrspårsavtalet lämnade UP då in en motion om att kommunen istället skulle stötta en kapacitetsstark kollektivtrafik baserad på långa fossilfria bussar. En folkomröstning om spårvägen ansåg då UP som onödig och valde att i stället fokusera på en folkomröstning kopplat till hur Uppsala i stort ska byggas ut.

UP är för återkommande folkomröstningar. Oavsett vilken fråga det gällde så var samtliga övriga partier tydliga med sitt generella motstånd mot folkomröstningar. För UP är folkomröstningar kopplade till stora frågor viktiga för att det tvingar partierna att aktivt möta invånarna och göra dem medvetna om ett viktigt ärende och vilka alternativa vägar framåt de företräder.

Folkomröstningen, kopplad till hur Uppsala ska byggas ut, fick ett tydligt resultat. Uppsalaborna vill att staden ska byggas ut varsammare och att tätorter med mycket bra kollektivtrafikförbindelser ska få större utvecklingsmöjligheter än vad som framgår av Översiktsplanen 2016. Tyvärr saboterade bland annat Kristdemokraterna denna folkomröstning genom att kampanja för att frågan skulle handla om något annat än att kunna påverka mer eller mindre byggutveckling i våra prioriterade kransorter. Om en folkomröstning ska genomföras kopplat till kollektivtrafiken borde den genomföras inom hela Uppsala län. Det är Region Uppsala som ansvarar för kollektivtrafiken i Uppsala, inte Uppsala kommun. Under mandatperioden 2018-2022 och inledningen av mandatperioden 2022-2026 ingick KD i styret för Region Uppsala med bland annat M, C och L. Under den tiden KD ingick i regionledningen drevs spårvägsprojektet framåt. M, C och KD har konsekvent talat med kluven tunga kopplat till spårvägsprojektet. Eftersom det är hela Uppsala läns befolkning som ska bära stora delar av denna okloka investering i spårväg borde hela regionens väljare få delta i en folkomröstning. Partier inom Region Uppsala borde ha drivit att den rådgivande folkomröstningen skulle ha genomförts. Det har de inte gjort. UP ingår inte än i Uppsala regionfullmäktige. Om vi hade gjort det hade vi drivit folkomröstningsfrågan där.